

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **S. Š.**, zastoupeného JUDr. Annou Bečvářovou, advokátkou se sídlem Praha 4, Dobronická 1256, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 8. 2005 č. j. 28 Az 32/2005 – 26,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobce advokátce JUDr. Anně Bečvářové **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 2150 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 4. 2005 č.j. OAM-2802/VL-10-BE07-2004 nebyl žalobci (dále i „stěžovatel“) udělen azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění platném do 12. 10. 2005 (dále jen „zákon o azylu“), a současně na něj nebyla vztažena překážka vycestování podle ustanovení § 91 téhož zákona. Žádost o udělení azylu podal žalobce dne 13. 9. 2004 a v průběhu správního řízení s ním byly vedeny tři pohovory k této žádosti. Žalobce uváděl, že se ve vlasti zúčastnil politických mítinků (demonstrací), sympatizoval s politickou stranou Běloruská národní fronta (dále jen „BNF“), že byl napaden neznámými mladíky a také policií, že byl odsouzen za trestný čin výtržnictví, ve svém bydlišti byl v rámci výkonu trestu kontrolován policií, byl propuštěn ze zaměstnání a jinou práci již nenalezl. V žádosti o udělení azylu žalobce výslovně uvedl, že v současné době žádá o udělení azylu

z důvodu legalizace pobytu. Žalovaný správní orgán se zabýval otázkou, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, přičemž dospěl k závěru, že v řízení nebylo prokázáno, že by žalobce byl pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod, neboť jednání, která popsal, nelze jako uplatňování politických práv a svobod kvalifikovat. Stejně tak žalovaný dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, když v průběhu řízení neuváděl, že by měl ve vlasti problémy v souvislosti se svou rasou, národností, náboženstvím či pro příslušnost k určité sociální skupině. Žalovaný dále hodnotil, zda žalobce byl ve vlasti pronásledován pro zastávání politického názoru, respektive zde jednání státních orgánů vůči němu lze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Dospěl přitom k závěru, že u žalobce jednak absentuje podmínka, že by zastával určitý politický názor (při svém konání nebyl veden politickým přesvědčením), pro který by se mohl obávat pronásledování, a jednak se stěžovatel ohledně popsaného jednání policie ani nepokusil obrátit o pomoc na její nadřízené orgány či na jiné státní orgány ve vlasti. Žalovaný také poukázal na značnou nejednotnost a rozporuplnost žalobcových výpovědí v zásadních skutkových tvrzeních (nesrovnalosti se nepodařilo odstranit ani třemi pohovory se žalobcem), na pokládané otázky stejného charakteru žalobce uváděl rozporné údaje týkající se jeho činnosti i jeho kontaktů se státními orgány. Rozpory ve výpovědích při popisu událostí, které pro žalobce měly být natolik zásadní, že jej donutily opustit zemi své státní příslušnosti, považoval žalovaný za přesvědčivý znak nevěrohodnosti žalobcem tvrzených skutečností. Na základě údajů sdělených žalobcem nezjistil žalovaný správní orgán ani zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 19. 8. 2005 č. j. 28 Az 32/2005 - 26 zamítl žalobu podanou žalobcem proti shora citovanému rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění rozsudku soud zejména uvedl, že rozhodnutí žalovaného je zcela přesvědčivé, přičemž žalovaný věnoval značnou pozornost tomu, aby rozebral údaje žalobcem uváděné v pohovorech a posoudil jejich věrohodnost. Žalobce však svými neurčitými či přímo rozpornými reakcemi na tyto dotazy své postavení žadatele jednoznačně znevěrohodnil, a to o to více, když připustil jako důvod žádosti o udělení azylu snahu o legalizaci pobytu. Dle soudu lze žalobcem přednesený okruh potíží, z nichž dovozuje pronásledování své osoby, v zásadě rozčlenit na následující oblasti: problémy žalobce jako sympatizanta strany BNF, kdy se účastnil mítinků; jeho napadení partou mladíků na nádraží v M. v roce 1999, kdy byl pobodán nožem a přesto byl následně odsouzen; propuštění ze zaměstnání v prosinci roku 2003 sice z důvodu opilosti, leč dle přesvědčení žalobce byl vše předem připravené; konečně pak byl žalobce v červnu 2004 v noci v parku napaden policisty, žalobce připustil, že si nikde nestěžoval a odcestoval z Běloruska. Podle názoru krajského soudu se žalovaný těmito okruhy podrobně věnoval v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Politická angažovanost žalobce jako sympatizanta BNF v jeho podání nedosáhla intenzity, pro kterou by mohla být označena za uplatňování politických práv a svobod s následnou perzekucí ze strany státních orgánů. Krajský soud také podotkl, že žalobce byl opakovaně poučován o povinnosti poskytovat pravdivé informace, jím poskytnuté informace se však rozcházely například v četnosti mítinků, kterých se účastnil, v délce zaměstnání a okolnostech jeho ukončení, přičemž potíže se žalobce ani nepokusil řešit. Rozhodně pak dle soudu není zákonným důvodem pro udělení azylu snaha o legalizaci pobytu. Závěrem krajský soud konstatoval, že žalovaný zjistil dostatečně skutkový stav pro posouzení podmínek udělení azylu žalobci, napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem a nebyly shledány ani jiné vady správního řízení. Krajský soud tak žalobu jako nedůvodnou zamítl dle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“).

Proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové podal stěžovatel včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanoveních § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatel namítá, že při projednání jeho žádosti o udělení azylu došlo k pochybení žalovaného správního orgánu, který nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, čímž porušil ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „správní řád“), a v důsledku toho i nesprávně posoudil žádost o azyl. Důkazy, které si žalovaný opatřil pro rozhodnutí, nebyly úplně (žalovaný se opět dopustil porušení ustanovení § 32 odst. 1 a také ustanovení § 34 odst. 1 správního řádu), nemohl tedy správně usuzovat skutkové a právní otázky ve věci, a rozhodnutí žalovaného nevyplývá ze zjištěných podkladů. Stěžovatel se domnívá, že v zemi svého původu je ohrožen na životě pro svoje sympatie a účast na shromážděních opoziční strany BNF, která bojuje za svrhnutí Lukašenkovy diktatury a jejíž představitelé byli nuceni uprchnout do zahraničí, nepochybně proto byl fyzicky napaden, pobodán nožem, jako oběť byl paradoxně odsouzen, propuštěn ze zdánlivě jiných důvodů ze zaměstnání a nakonec napaden přímo samotnými policisty. Na policii se dle stěžovatele nebylo možno obrátit, protože ta podobné praktiky jako státní orgán nejen trpí, ale přímo podporuje. Dále stěžovatel uvádí, že žalovaný neposuzoval jeho případ ve světle aktuální situace v Bělorusku, přestože sám tuto zemi nepovažuje za bezpečnou zemi původu, a že v jeho případě jde i o důvody humanitární pro udělení azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu. Stěžovatel se také odvolává na článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a na rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věci Cruz Varas z roku 1991 a ve věci Vilvarajah z roku 1991. Stěžovatel poukazuje na článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. V doplnění kasační stížnosti stěžovatel namítá, že z jím uváděných důvodů v řízení o udělení azylu vyplývá, že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů zastávání určitých politických názorů ve státě, jeho má občanství a zároveň se opodstatněně obává pronásledování z těchto důvodů. Stěžovatel navrhuje rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k novému řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti odkazuje na správní spis ve věci, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta a nebyl jí přiznán odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V podané kasační stížnosti stěžovatel namítá důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována.

Právní otázkou, kterou se krajský soud v předcházejícím řízení zabýval, byla především otázka, zda důvody, pro které stěžovatel požádal o udělení azylu, mohou být důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Stěžovatel uváděl, že se ve vlasti zúčastnil několika mítinků (demonstrací) strany BNF, neboť byl jejím sympatizantem, nikdy však nebyl jejím členem ani členem jiné politické strany či hnutí, v roce 1999 byl na nádraží v M. napaden neznámými mladíky, kteří jej pobodali nožem,

policie incident vyšetřovala, věc se dostala k soudu a stěžovatel byl nakonec sám odsouzen, byl mu udělen podmíněný trest s dohledem, v rámci trestu byl ve svém bydlišti kontrolován policií. V roce 2003 byl stěžovatel propuštěn ze zaměstnání z důvodu opilosti, přičemž však má dle svých slov za to, že to na něj bylo nastražené. Dále stěžovatel popsal, jak byl v červnu roku 2004 fyzicky napaden policisty v parku ve svém bydlišti, když četl noviny vydávané opozicí. Stěžovatel připustil, že na jednání policie si ve vlasti nikde nestěžoval, a že v současné době žádá o azyl, aby si legalizoval pobyt v České republice. Se stěžovatelem vedl žalovaný tři podrobné pohovory, neboť výpovědi stěžovatele byly plné rozporů a nepřesností (např. různé údaje o počtu a dobách konání mítinků, kterých se měl zúčastnit, odlišné údaje o druhu uloženého trestu za incident z roku 1999 a průběhu jeho výkonu, různé důvody a doba ukončení pracovního poměru, jiný popis skutku a následných událostí z roku 2004). Při každém pohovoru byl stěžovatel žalovaným řádně poučen o povinnosti uvádět pravdivé a úplné informace nezbytné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci, přesto výpovědi stěžovatele obsahují různé verze jednotlivých událostí a jeho tvrzení tak působí značně nevěrohodně.

Dle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Jak je zřejmé z rozsáhlého odůvodnění rozhodnutí žalovaného, žalovaný se všemi skutečnostmi uváděnými stěžovatelem řádně zabýval a dospěl k závěru, že uplatněné důvody nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Krajský soud se v napadeném rozsudku s názorem žalovaného ztotožnil, neboť v řízení o udělení azylu stěžovateli nebylo prokázáno, že by stěžovatel pasivní účastí na mítincích ve vlasti uplatňoval politická práva a svobody a že by tuto účast šlo přímo spojit s politickými názory stěžovatele, stěžovatel tedy nebyl pronásledován ani nemohl mít důvodné obavy z pronásledování pro uplatňování či zastávání určitých politických názorů. Rovněž nebylo zjištěno, že by napadení stěžovatele z roku 1999 soukromými osobami a jeho propuštění ze zaměstnání, přímo souviselo s jeho účastí na politických demonstracích a sympatiemi ke straně BNF. Za pronásledování ve smyslu zákona o azylu také nelze označit údajné fyzické napadení stěžovatele policisty v roce 2004, když stěžovatel se ani neobrátil na nadřízené orgány policie nebo na jiné státní orgány v Bělorusku s žádostí o pomoc, přičemž nemůže obstát námitka stěžovatele uplatněná v kasační stížnosti, že na policii nebylo možno se obrátit, protože ta podobné praktiky nejen trpí, ale i podporuje, když se o nalezení pomoci ani nepokusil. Nejvyšší správní soud proto neshledal v posouzení právní otázky ohledně možného udělení azylu stěžovateli dle ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu krajským soudem nezákonnost.

Nejvyšší správní soud s ohledem na zemi původu stěžovatele v souladu se svou ustálenou judikaturou dodává, že skutečnost, že v některé zemi existuje autoritářský a nedemokratický režim, který v mnoha případech pošlapává lidská práva, neznamená, že kterýkoliv občan takové země je tomuto negativnímu vlivu přímo nebo zprostředkovaně vystaven. Jinými slovy, situace v Bělorusku, pokud jde o úroveň dodržování lidských práv a stupeň politické svobody, je významným faktorem svědčícím ve prospěch důvěryhodnosti tvrzení o konkrétních projevech diskriminace v jednotlivých případech, které jsou pak azylově relevantními skutečnostmi. Pokud však žadatel o azyl žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů vystaven není (resp. nemůže mít z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach), nebo takové skutečnosti ani netvrdí,

pak přes skutečnost, že pochází ze země, která je výše uvedeným způsobem problematická, nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. Tak tomu bylo i v daném případě.

Co se týče námitky stěžovatele, že v jeho případě jde i o důvody humanitární dle ustanovení § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud v souladu se svou ustálenou judikaturou připomíná, že na udělení azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu není právní nárok, a že samotné správní rozhodnutí týkající se humanitárního azylu podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. V daném případě se stěžovatel v rámci řízení o udělení azylu poskytnutí azylu dle § 14 zákona o azylu nedomáhal a žalovaný správní orgán rozhodující ve věci tak tuto možnost vážil jen z obecného hlediska, přičemž po posouzení údajů sdělených stěžovatelem mu humanitární azyl neudělil. Ke stejnému právnímu závěru ve věci dospěl v řízení o žalobě také krajský soud. Nejvyšší správní soud se s uvedenými závěry žalovaného a krajského soudu ztotožňuje, neboť stěžovatelem nebyly v průběhu správního řízení a koneckonců ani přezkumného řízení soudního předestřeny žádné skutečnosti, jež by mohly být považovány za hodné zvláštního zřetele.

Kasační stížnost byla stěžovatelem podána také z důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy pro tvrzenou vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytykanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Stěžovatel v kasační stížnosti obecně namítá porušení několika ustanovení správního řádu žalovaným ve správním řízení o udělení azylu, pro které měl krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušit.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud v řízení o žalobě (obsahující pouze vágně formulované žalobní body o vadách správního řízení) z předloženého správního spisu ve věci seznal, že v rámci daného řízení o udělení azylu provedl žalovaný správní orgán dokazování v souladu s ustanovením § 34 správního řádu. Pro rozhodnutí si žalovaný opatřil dostatek podkladů, přičemž vycházel především z tvrzení stěžovatele uváděných v žádosti o udělení azylu ze dne 13. 9. 2004 a v pohovorech k této žádosti z 13. 10. 2004, 19. 10. 2004 a 25. 1. 2005. Na základě opatřených podkladů zjistil žalovaný v souladu s ustanoveními § 3 odst. 4 a § 32 odst. 1 správního řádu přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí, a to že u stěžovatele nejsou dány důvody pro udělení azylu dle příslušných ustanovení zákona o azylu. Napadené rozhodnutí žalovaného tak vychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci (ustanovení § 46 správního řádu) a rozsáhlé odůvodnění rozhodnutí obsahuje uvedení skutečností, které byly podkladem rozhodnutí, úvahy, kterými byl žalovaný veden při hodnocení jednotlivých důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. Žalovaný dostatečně podrobně popsal průběh řízení o udělení azylu, právní a skutková zjištění ve věci, a konečná stanoviska. Krajský soud správně neshledal ve správním řízení o udělení azylu stěžovateli namítané vady řízení a Nejvyšší správní soud nepovažuje uplatněný důvod podání kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. za oprávněný.

Stěžovatel v doplnění kasační stížnosti označil jako důvod podání kasační stížnosti rovněž ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., aniž by jej však jakkoliv blíže specifikoval, proto se za této situace a v uvedeném rozsahu Nejvyšší správní soud nemohl citovaným stížnostním důvodem zabývat.

Nově se stěžovatel v kasační stížnosti dovolává článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, rozsudků Evropského soudu pro lidská práva z roku 1991 ve věci Cruz Varas a ve věci Vilvarajah, a uvádí, že žalovaný neposuzoval jeho případ ve světle aktuální situace v Bělorusku. Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Proto k výše uvedeným skutečnostem, o nichž se stěžovatel nezmínil v rámci řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného vedeného u krajského soudu, a které uplatnil teprve po vydání napadeného rozsudku, nelze v řízení o kasační stížnosti přihlížet.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Krajský soud v Hradci Králové ustanovil stěžovateli k jeho žádosti zástupcem advokáta pro řízení o kasační stížnosti, náklady řízení v tomto případě hradí stát. Náklady spočívají v odměně za dva úkony právní služby v částce 2000 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění platném do 31. 8. 2006] a v náhradě hotových výdajů v částce 150 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 2150 Kč. Tato částka bude ustanovené zástupkyni JUDr. Anně Bečvářové zaplacená z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. listopadu 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

